

SVERIGES

HÄRADSALLMÄNNINGSFÖRBUND Fabriksgatan 54.D 702 23 ÖREBRO Tel:019-108080

Remiss Fördjupad utvärdering av Levande Skogar 2015

Övergripande synpunkter och reflektioner

Sveriges Häradssällmanningsförbund delar Skogsstyrelsens grundsyn om att Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas. Den grundsynen delas förhoppningsvis av de flesta på ett övergripande plan.

Det är många och kloka skrivningar i dokumentet och det är ett ambitiöst anslag som görs i detta för oss alla viktiga område!

Vi delar i stora drag den grundsyn som förmedlas i andra svar från skogsnäringen – exempelvis Skogsindustriernas och LFR/Skogsägarnas remissvar.

I missivbrevet till FU15 står:

”Utvärderingarna ska kunna användas som underlag för dialog mellan myndigheter och andra aktörer i utveckling och genomförande av styrmedel samt genomförande av styrmedel samt ge vägledning för olika aktörers miljöarbete”.

Sveriges Häradssällmanningsförbund anser att remissen är allt för ostrukturerad för att ge en konkret vägledning för fortsatt arbete. Vi anser att det varit önskvärt att remissen på ett konkret och strukturerat sätt gett vägledning och underlag för tex:

- Praktiskt skogsbruk
- Regeringens politik och prioriteringar
- Berörda myndigheter
- Andra aktörer
- Offentlig debatt

För att ge den vägledningen är det viktigt med saklighet och transparens. Nu blandas siffror från Artdatabanken (där andra aktörer inte har insyn) med för många sakfel och svepande och generella formuleringar. Det sätt som Artdatabanken beskriver gynnsam bevarandestatus kan – oberoende av samhällets insatser - omöjligt nås och det är därför dessutom olämpligt som mål.

I remissen står att Sverige är skyldiga att bevara de naturtyper som omfattas av EU-direktiv. Vad vi förstår så gäller det bara Natura 2000-områden. Dvs det är ett exempel på där remissen på ett felaktigt sätt beskriver regelverket.

I vissa fall är rapporten mycket precis – som i förslaget till att lyfta in skogsvårdslagens hänsynsparagrafer i miljöbalken. Vi är starkt kritiska till att man utan egentliga motiv och konsekvensresonemang föreslår en så konkret och drastisk förändring.

Remissen lyfter på flera ställen fram dialog och frivillighet som viktiga honnörsord. Vi delar den inställningen. Vi anser att i remissen redovisade trender och statistik i många avseenden är ostrukturerad och dessutom ibland direkt felaktig. För ungefär 20 år sedan beslutades om en ny skogsvårdslag. Nästan all statistik vi tagit del av visar att det då skedde ett trendbrott. Död ved, löv, grovt löv, äldre skog osv har snabbt ökat. Detta faktum bör lyftas fram tydligare. Även om 20 år ur flera perspektiv är en kort tidsperiod – så är det för de flesta av oss halva vårt yrkesverksamma liv. Vi ser detta faktum som viktigt för att den enskilde skogsägaren – eller tjänstemannen – ska känna sig delaktig och att det han/hon gör skapar en skillnad. I klartext – vi ser det som viktigt att myndigheten visar respekt för det arbete som sker i den grå vardagen.

Många av de i skogen rödlistade arterna har tidigare levt i betes- eller hagmarker. En av de största förändringarna som skett under 1900-talet är den minskade arealen av dessa marktyper och det är därför rätt självklart att de arter som kräver denna miljö hotas. Vi anser att analysen är för tunn – och att den har fel fokus.

Summan av formellt skydd, frivilliga avsättningar, generell hänsyn och obrukade lågproduktiva skogar gör att i storleksordning 1/3 av Sveriges skogsmarksareal inte brukas. Det är stor variation över landet och självklart bör man diskutera om det är rätt relation mellan olika landsdelar, de olika formerna av skydd/hänsynstagande mm. Vi anser inte att remissen beskriver detta på ett korrekt sätt. För oss mera naturligt att analysera och diskutera hur detta i sin helhet ska utvecklas.

I arbetet med att utveckla brukandet och skötsel av skog har certifieringsprocessen spelat en stor roll och hos många markägare skapat ett mycket stort engagemang. Vi saknar en analys av den processens betydelse i remissen.

I remissen ägnas förhållandevis stort utrymme åt att Skogsstyrelsen anser att en för stor andel av nyckelbiotoperna avverkas. I Sverige finns det knappt 0,5 miljon ha nyckelbiotoper – dvs av markägare frivilligt avsatt mark där markägaren inte får någon ersättning. Branschen har tillsammans kommit överens om att frivilligt skydda den marken. Varför lyfts inte detta tydligare fram? Stor andel av dessa nyckelbiotoper avsattes innan vi hade nuvarande hjälpmedel med GPS. Många nyckelbiotoper är inte korrekt gränssatta men detta korrigeras och uppdateras löpande. Vi har inte analyserat frågan – men vi är mycket tveksamma till Skogsstyrelsens så kallade analys av att det under en 20-årsperiod har totalt helt eller delvis 1,4 procent av nyckelbiotoperna skadats/avverkats. Vi försvarar inte att en korrekt bedömd nyckelbiotop avverkas. Men om det i genomsnitt per år är under en tiondels procentenhet av nyckelbiotoperna som avverkas – är det då verkligen ett stort problem? Hur hög är takten av nybildade biotoper som håller nyckelbiotops-kvalitéer?

Skogsstyrelsens resonemang kring nyckelbiotoper genomsyras – som många andra frågor – av ett statiskt tänkande. All skog – oavsett om det är reservat eller den brukas – förändras kontinuerligt. Skogsbruket skapar aktivt sedan årtionden tillbaka nya värdefulla biotoper. Vi bör kritisk ställa oss själva frågan hur detta kan utvecklas. Men den här processen nämns inte i remissen.

Vidare ser vi det som viktigt att även i skyddade områden mera aktivt fundera och diskutera om man aktivt ska göra något för att enklare och snabbare nå det egentliga målet. Även här saknas en helhetssyn.

I remissen (vid tabell 1) står att det krävs att ytterligare 2,5 miljoner ha skogsmark omvandlas till att "inte påverkas av skogsbruk". Förutom att vi är starkt kritiska till själva analysen saknar vi både här och i andra sammanhang helhetsynen. Klimatfrågan är enligt oss en av de viktigaste frågorna och den är inte invägd i denna remiss. På samma sätt saknar vi de ekonomiska konsekvenserna att olika förslag. Skogsbruk är ett brukande av en kretsloppsresurs. Det finns många möjligheter – och problem. Marknadsvärdet av 2,5 miljoner hektar är långt över 100 miljarder. Oavsett vem som ska finansiera/betala/avstå pengarna är det ofattbart mycket pengar. Den cyniska frågan för oss är – oavsett vem som ska avstå dessa pengar – var gör de störst nytta? För den politiska debatten kan man ställa frågan om det är inom sjukvård, skola, försvar eller något annat. OM medlen ska användas inom de areella näringarna för att säkerställa biologisk mångfald och därmed en jord som kommande generationer är stolta över så måste man diskutera/undersöka om det är beten, gammal lövskog, ung granskog eller något annat som medlen ska nyttjas till.

Remissen ger ungefär samma utrymme åt att vi på ett eller annat sätt ska avsätta mark för långt mer än 100 miljarder som man ägnar åt frågan att vi varje år helt eller delvis skadar 0,05 procent av våra nyckelbiotoper. Merparten av dessa 0,05 procent är dessutom säkert felaktigt avgränsade. Inom Förbundet känner vi en stolthet att det är så liten areal av nyckelbiotoperna som avverkas. Vi är mer oroad över problemen med skador på fornlämningar, körskador nära vatten och annat. Är analysen att vi bör avsätta ytterligare 2,5 miljon hektar korrekt måste det belysas mera strukturerat och korrekt. 100 miljarder är mycket pengar!

Slutsummering

Det är viktigt att vi långsiktigt har levande skogar! Remissen lyfter fram många viktiga frågor.

Vi delar Skogsstyrelsens syn i sin sammanfattning att "Miljökvalitetsmålet är inte uppnått och kommer inte kunna nås med nu befintliga och beslutade styrmedel och åtgärder". Men meningen efter den "Det går inte att se en tydlig riktning för utvecklingen av miljön" tycker vi är direkt stötande. I remissen står på flera ställen om samsyn och ömsesidighet. Det skapas i projekt som tex Dialog-projektet. I remissen lyfts flera för framtiden viktiga frågor och många är bra belysta – men det är för många faktafel och för många svepande anklagelser i denna remiss för att kunna skapa den ömsesidig som Skogsstyrelsen efterlyser.

Vi tror att det är viktigt att ha konkreta mål som är geografiskt nerbrutna. Delar av remissen känns mera som ett populistiskt inspel vilket förvånar oss.

Det är självklart att olika parter inte är - och inte kommer att vara - överens om allting. Levande Skogar är långsiktigt viktigt och därför ser Sveriges Häradsallmäningsförbund det som olyckligt att remissen på flera punkter är dåligt underbyggd. Vilken analys och konsekvensberäkning har gjorts för Skogsstyrelsens uppfattning om att vi nog bör ha mer kontinuitetsskogsbruk? På hur många procent av Sveriges skogsmark bör vi ha det?

Debatten om och kring svenskt skogsbruk är intensiv och på många sätt är det bra att det är så många som blir engagerade! Det är dock Förbundets bestämda uppfattning att remissen hade vunnit mycket på att vara mera strukturerad, korrekt och med mindre subjektivt tyckande. En sådan remiss hade ingett mer respekt hos olika parter.

Hans von Stockenström
Ordf. Sv Häradsallmäningsförbund

Erik Petré
Sekr. Sv. Häradsallmäningsförbund

Vilka är vi??

Sveriges Häradsallmäningsförbund organiserar Sveriges Häradsallmänningar – drygt 60 stycken på totalt 120.000 ha. Häradsallmänningar är av skogs- och jordägare i en bygd gemensamt ägd skog. Häradsallmänningarna har funnits i mer än 1.000 år och eftersom ägandet inte har ändrats så finns på Häradsallmänningarnas mark en extremt lång obruten ägandeform där både lagen om Häradsallmänningar samt den enskilde Häradsallmänningens reglemente genomsyras av att de ska vårdas väl.